

СТІЙКІСТЬ СКЛЯНОЇ ТАРИ ТА ЛІКЕРО-ГОРІЛЧАНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Вступ. Світовий ринок лікєро-горілчаної продукції (ЛГП) висуває жорсткі вимоги до захисних властивостей скляної тари при цьому вона повинна бути безпечною, інформативною і не змінювати зовнішній вигляд продукції протягом строку придатності. [1]

Актуальність теми. Горілки та горілки особливі повинні зберігатись не менше ніж 24 та 12 місяців відповідно. Однак, протягом нетривалого зберігання в готовій продукції на дні пляшки або в її об'ємі можуть з'являтися пластівці голчастого або рваного типу, білого, біло-сріблястого або сріблястого кольору. Це може бути наслідком нестабільності скляної поверхні, вилужування під час взаємодії молекулярних структур скла та водно-спиртової суміші (ВСС), тому є актуальним виявлення причин зміни зовнішніх ознак: прозорості, появи осаду або включень.

Матеріали та методи. У дослідженнях використовували нові скляні пляшки місткістю від 0,05 до 1,0 дм³ згідно з ДСТУ 10117.1 різних виробників України та горілки згідно з ДСТУ 4256. Дослідження проводили за розробленою методикою та ДСТУ 7397, ДСТУ 4801, ДСТУ 4932, ДСТУ 7133, СОУ 15.9-37-238.

Результати та обговорення. Проведені дослідження дають змогу навести ряд причин зміни зовнішнього вигляду в готовій продукції. При зберіганні в горілках, в різній мірі, відбуваються фізико-хімічні зміни, що сприяють випаданню осаду. Причинами цього є: вода підготовлена, ВСС, інгредієнти, скляна поверхня пляшок, їх зберігання та підготування.

Підвищений вміст кальцію і магнію у горілках призводить до утворення на шийці пляшки кільця або до випадання осаду карбонатів та сульфатів. Високолужні горілки (рН понад 7,0, лужність понад 3,0 см³ на 100 см³ с(НСІ)=0,1 моль/дм³) при зберіганні сприяють руйнуванню внутрішньої поверхні скляної пляшки і утворенню дрібнокристалічного осаду двоокису кремнію. У ВСС присутні малорозчинні фосфати і силікати кальцію та магнію, які повільно призводять до утворення пластівців, які випадають в осад. Збільшення вмісту силікатів в готовій продукції може відбуватися також за рахунок їх вилужування з поверхні скла пляшок, особливо, якщо воно є не корозійностійким або водостійким.

На цей час в рецептурах, як інгредієнт, використовують цукор білий або цукровий сироп. Під час зберігання ЛГП в скляних пляшках, внаслідок взаємодії іонів кальцію, магнію, алюмінію з сахарозою, утворюються сахарати, розчинність яких у ВСС знижується, утворюються білі або біло-сріблясті пластівці з нерівними краями, що випадають в осад.

Встановлено, що стійкість готової продукції безпосередньо пов'язана з умовами, строком зберігання та черговості передавання скляної тари в цех розливу. На хімічну та водостійкість скляної тари впливають: умови пакетування, розташування пакетів або палетів, спрямованість сонячних променів, коливання температури та вологості, тип складування та тривалість зберігання тари на складі. На лікєро-горілчаних заводах наразі ополіскування нових скляних пляшок проводять підготовленою водою або ВСС, після чого на внутрішній поверхні можуть залишатися речовини, здатні змінювати зовнішній вигляд горілок.

Висновки Встановлено, що внаслідок технологічних порушень спостерігається зниження якості та строку придатності до споживання готової ЛГП пов'язане з такими факторами, як: використання скляної тари з невисокою водостійкістю і хімічною стійкістю; додержання строків і умов зберігання до розливу напоїв; оптимальністю складу інгредієнтів, підготовленої води і контролюванням ведення технологічного процесу.

Література

1. Худякова, О. Д. Тара для напитков как фактор сохранения качества готовой продукции / О. Д. Худякова// Сибирский торгово-экономический журнал. – 2012. – № 16. – С. 116-119.

Олійник С.І., к.т.н., доцент, Сівер Т.Г., Тарасюк Л.А., Самченко І.О. НУХТ, м. Київ, Україна
Стійкість скляної тари та лікєро-горілчаної продукції